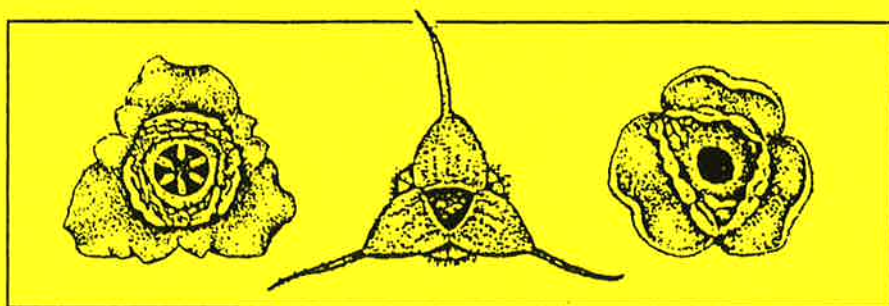
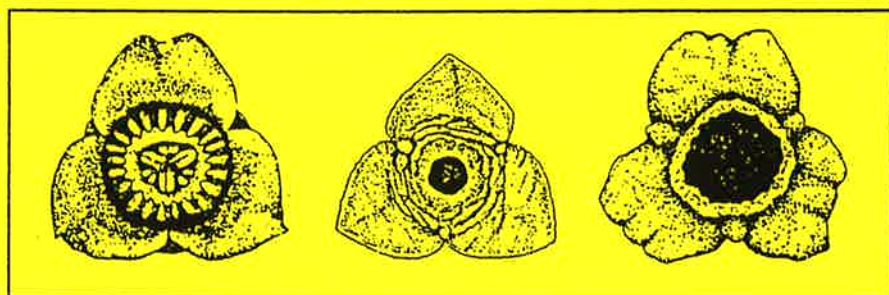
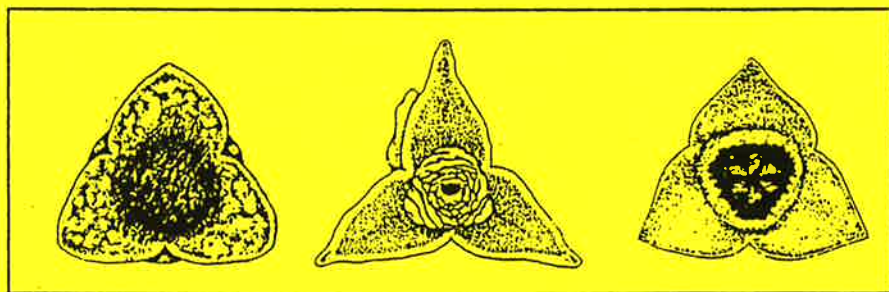

De
VRIENDEN van de PLANTENTUIN
GENT

driemaandelijks
negentiende
nr. 1

tijdschrift
jaargang
maart 2000

De Vrienden van de Plantentuin Gent, Bestuur 2000

Voorzitter : Paul Goetghebeur, Ledeganckstraat 35, 9000 Gent
tel. : 09 - 264 5055
fax : 09 - 264 5334
email : Paul.Goetghebeur@rug.ac.be

Secretaris : Ferdinand Cobbaut, Korteheerweg 7, 9041 Oostakker
tel. : 09-251 3321
email : Ferdinand.Cobbaut@advalvas.be

Penningmeester : Léonard Cobbaut, Willy Maststraat 51, 9032
Wondelgem

Leden :

Konraed Camelbeke, 9000 Gent
Harald Evrard, 9050 Gentbrugge
Cyrilla Gillis, 9940 Evergem
Henk Leyseele, 9000 Gent
Hilde Mortier, 9051 Sint-Denijs-Westrem
Caroline Van den heede, 9040 Sint-Amandsberg
Marie-Thérèse Van den Hove, 9820 Merelbeke
Prof. em. P. Van der Veken, 9052 Zwijnaarde

Leden ex officio :

Prof. R. Viane, Directeur
Plantentuin, Ledeganckstraat 35, 9000 Gent

N.n., Hortulanus
Plantentuin, Ledeganckstraat 35, 9000 Gent

De VRIENDEN van de PLANTENTUIN GENT

driemaandelijks tijdschrift
negentiende jaargang
nr. 1 maart 2000
ISSN 0777 - 8821

Inhoud

Redactioneel(tje)	2
Asa-wie ? Asa-wat ? Asa-rum !	3-8
Azalea rustica, vergeten schatten ...	9-14
Slime	15-19
Lentebeurt & Ruildag	20
Loca Labora & Loweiden	21-22
Lidgeld 2000	23
Agenda 2000	24-26
Leupegem	27
Sheffield Park Garden	28-29
Albert geeft goede Raedt	30
Naar de plantenkweker Spruyt	31-32
Oorsprong van gebruiken en rituelen rond Kerstmis (1)	33-38
Bescherm- en steunleden 1999	39-43
Dodonaea Activiteitenkalender 2000	44-45
Lezersforum	46-47
Colofon	48

Redactioneel(tje)

Beste lezer,

Na het afwerken van de drukklare versie van weer een nieuwe aflevering krijg ik elke keer opnieuw een gevoel van grote opluchting ...

Dankzij de medewerking en inspanning van velen (zie het lijstje op p. 48 !) komen zeer interessante en originele bijdragen over planten (en hun belagers) in dit boekje terecht.

Voor de kortere nota's over onze uitstappen geldt dit evenzeer : vaak zijn die enkele pagina's het resultaat van veel voorbereidend werk.

Daarom verdienen deze harde werkers een héél mooie pluim : alleen met uw steun, in diverse opzichten, kunnen dit tijdschrift en de vereniging verder blijven werken, tot voordeel van onze geliefde Plantentuin.

En daarom ook : doe zo voort !

Misschien ben ik wat bevooroordeeld, maar recent meen ik een herwaardering te herkennen van tuinieren in het algemeen, en van het eigenhandig opkweken van planten meer in het bijzonder. Als dit correct zou blijken, dan lijkt me dat een verheugend fenomeen.

In dat kader kan dan misschien gedacht worden aan een herinrichting van een afdeling groenten & fruit in onze Plantentuin.

En wellicht zijn ook enkele Vrienden gewonnen voor het opstarten en onderhouden van een "lochting".

Laat eens uw ideeën horen !

Ook in deze jaargang is een vervolgverhaal opgenomen : na de koffie komen hier vier delen over Kerstmis. Dank u, Gilberte !

Uw redacteur,

A handwritten signature in black ink, reading 'Paul Geelkens'. The signature is fluid and cursive, with a long horizontal stroke extending to the right.

Asa-wie ? Asa-wat ? Asa-rum !

Marc LIBERT
Plantentuin

Februari en alweer tijd voor het lente-defilé van een nieuwe themaplant.

Op de catwalk deze keer geen klimmer, wel integendeel een geslacht waarvoor we recentelijk door de knieën gingen. En neemt u dit maar letterlijk, want het geslacht *Asarum* telt zo 'n 80 soorten van lage, bodembedekkende planten waarbij de bloemen dan nog eens onder het blad te zoeken zijn.

Toch nog een mooi verband met onze klimmermanie van vorig jaar is dat *Asarum* op de systematiek van de Tweezaadlobbigen het familievak van de Pijpbloemen (Aristolochiaceae) deelt met het fameuze klimplantengeslacht *Aristolochia*, u weet wel met o.a. de Duitse Pijp (*Aristolochia macrophylla*). Beide geslachten hebben een uitgesproken en, botanisch gesproken, een primitieve bloemstructuur met soms zéér aparte verschijningsvormen.

Als u zich dan nog realiseert dat *Asarum*-bloemen gespecialiseerd zijn in het aantrekken van bodeminsecten voor hun bestuiving, en ook al eeuwen deel uitmaken van de Japanse tuincultuur, dan bent u voorbereid op een wel héél extravagante, ja zelfs wat morbide haute-couture.

Alle soorten *Asarum* zijn te vinden in de noordelijke gematigde zones. Het genus wordt gevormd door een homogene groep van kruidachtige, matvormende planten met vlezige, naar gember geurende rhizomen. De korte vertakkingen op deze rhizomen dragen één of twee bladeren, die hart-, of nier-, en enkele malen zelfs speervormig zijn, met zowel bladhoudende als bladverliezende soorten.

Aan de basis van de bladeren verschijnen vlezige, kortgesteelde, tonvormige bloemen met drie teruggeslagen kelkbladen, in meestal valse kleuren. De kroonbladen zijn erg klein of niet meer ontwikkeld.

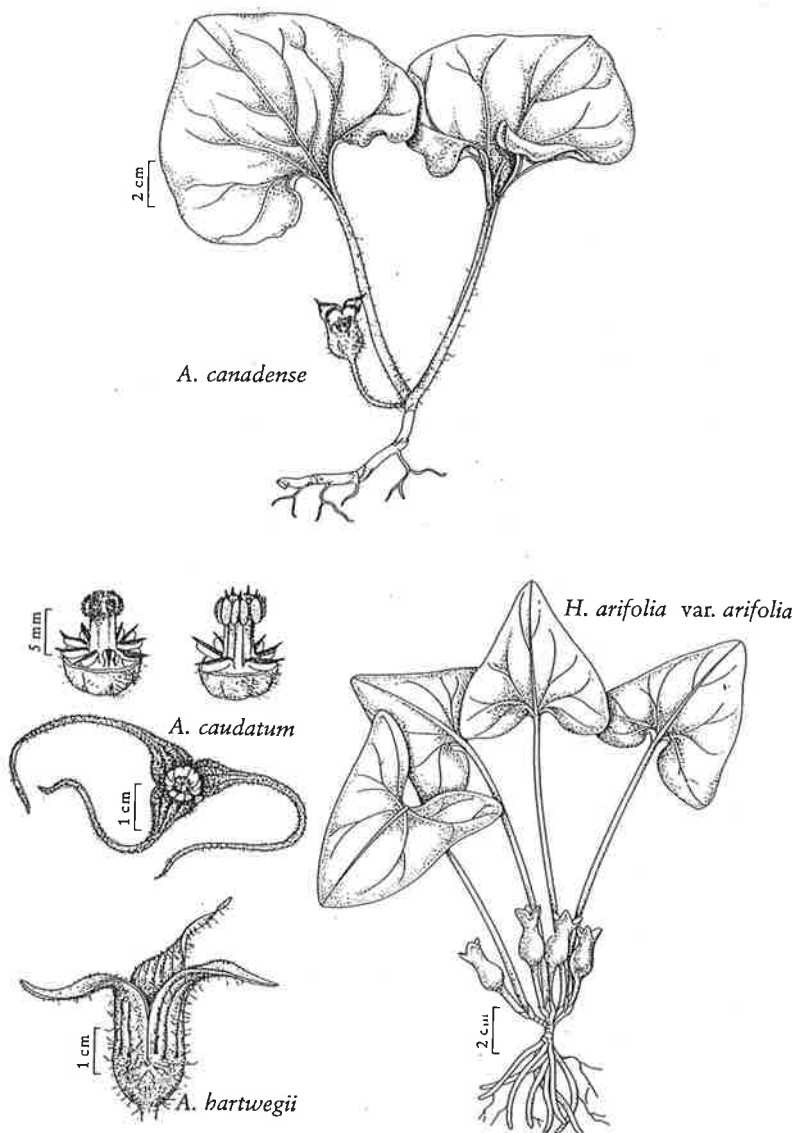

Fig. 1. Vier Noord-Amerikaanse *Asarum*-soorten.
(Whittemore, Hesler & Lee 1997, Fl. N. America)

Asarum-soorten zijn bij uitstek schaduwplanten van vochtige, koele plaatsen.

In het Oosten worden een aantal soorten sterk gewaardeerd in de geneeskunst, en Amerikanen hebben wel eens rhizomen gekonfijt ter vervanging van de echte gember.

Asarum als woord is afgeleid van het Griekse *asarón*: 'naam van een ongekende plant'.

In Europa moeten we het stellen met slechts één enkele soort. Het is de charmante *Asarum europaeum*, waarvan het min of meer sterk blinkende, niervormige blad ontstaan gaf aan de benaming Mansoor.

Noord-Amerika is al beter voorzien, met een zestiental soorten (die ook wel eens opgedeeld zijn in twee geslachten : *Hexastylis* en *Asarum*).

Twee van deze soorten zijn min of meer goed gekend in onze tuinen : de bladverliezende *Asarum canadense* (fig. 1), en de forse, snelgroeïende *Asarum caudatum* (fig. 1). Deze laatste heeft spectaculaire bloemen : de kelkslippen zijn uitgegroeid tot lange 'staarten' van wel 5 cm elk, en de kleur is van een dieprood, wat de Engelsen zo graag als *maroon* omschrijven.

In plantentuinen vinden we ook nog de mooi gemarmerde *Asarum shuttleworthii* (foto 3), *A. arifolium* (fig. 1) met zijn pijlvormig blad, en *A. hartwegii*, alweer met een grijs-gemarmerd blad.

Het 'episch centrum' van het *Asarum*-assortiment bevindt zich echter in het Oosten. Met name in China en Japan tellen we een zestigtal soorten, waarbij meerdere relatief nieuw ontdekte. Hier worden sommige soorten onder de geslachtsnaam *Heterotropa* en ook wel *Japonasarum* geplaatst.

Waar in Amerika en Europa ietwat wordt neergekeken (niet letterlijk dan) op de kwaliteiten van de eigen *Asarum*-soorten is er met name in Japan een eeuwenlange traditie van teelt en selectie van wat ze daar *Aoi* noemen.

En hier zou nu een lang epos kunnen starten, over keizers en samoerai, die in de stilte van kleine, beschaduwde terrassen hun *Aoi* koesterden, tot aan de verhalen over moderne *Asarum*-clubs met hun showtentoonstellingen.

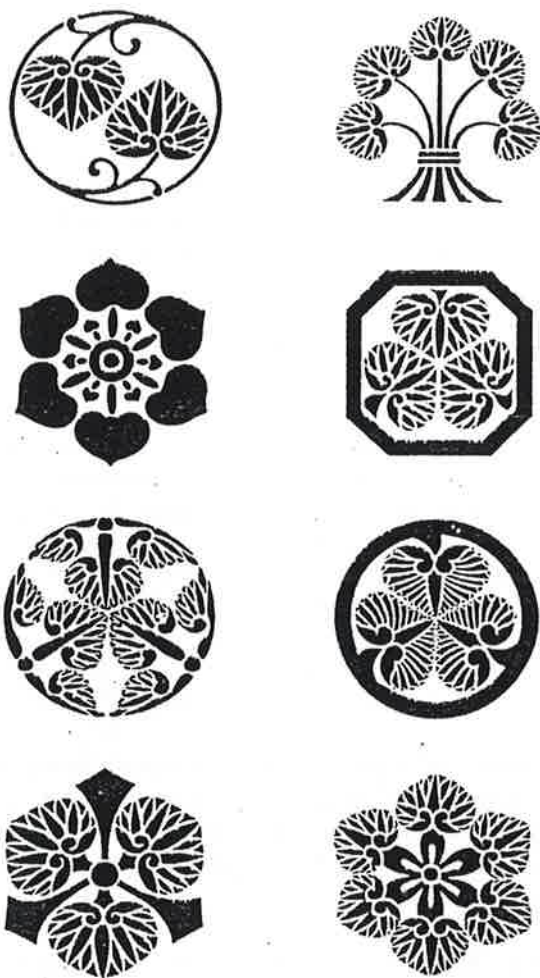

Fig. 2. Enkele voorbeelden van gestileerde bloemen van *Asarum*, in gebruik als *kamon*.

Neen dus, maar laten we hier onze voorplaat van het vorige nummer (fig. 2) toelichten : de plantaardige embleempjes zijn eeuwen-oude voorstellingen van *Asarum* zoals ze op de *kamon*, een soort familieschilden, voorkwamen.

De voorplaat van dit nummer toont dan weer de meer realistische weergaven van bloemtypes van verschillende soorten.

Het kon haast niet anders, of de interesse voor al die verscheidenheid moest naar het Westen overwaaien.

Pionier hierbij is een zekere Barry Yinger, een Amerikaan die goede contacten met Japanse verzamelaars en kwekerijen heeft opgebouwd. Dat resulteert in een collectie waarvan nu de eerste planten te koop worden aangeboden : exclusief en zéér duur.

In de plantentuin van Kew worden enkele soorten, veilig achter gesloten deuren, opgekweekt.

En hier en daar is er nog wel een enkele soort in 'onze' handen terechtgekomen.

Met de huidige communicatiemiddelen en het snelle transport houdt niets ons nu nog tegen om ook ónze *Asarum*-collectie te gaan opbouwen.

Zo ontving ik via een Japanse correspondentie de schitterende *Asarum minamitanianum* (foto 4). Die vond ze gewoon in de tuin van haar moeder. Het is één van de basissoorten van de Japanse *Asarum*-cultuur.

Later kwam *Asarum maximum* (foto 6), in Japan gewoon in het tuincentrum te koop. De bloemen zijn van een knapperige substantie, net als van weidechampignon, en perfect *black and white*. Die kleuren, samen met de mooie afgeronde vorm van de slippen doen sterk denken aan de Pandabeer, vandaar : de Panda-*Asarum*.

Dat Japan nog véél meer te bieden heeft, bleek na het ontvangen van een fotocatalogoog met maar liefst 460 verschillende types, soorten en selecties. De meest vreemdsoortige vormen, en texturen, en kleuren van bloemen wisselen er af met verfijnde bladvormen, en, voor Japanners blijkbaar héél belangrijk : diverse kleurafwijkingen van de bladeren, met wit-, zilver- en rood-variëaties in lijnen, nerven, vlekken en boorden.

Het is wel even wennen.

Via Bernard Symoens en zijn contacten in Japan konden we nog acht soorten importeren, zodat we nu meer concreet zicht hebben op een aantal soorten.

Via het internet stuitte we ook op een belangrijke bron voor Chinese soorten. Meestal zijn die grootbloemiger, bijna op het kitscherige af. We onthouden de lange buisvormige bloemen met pistachekleurige ring van *Asarum campaniforme*, en de morbide grijszwarte 'bloesem', verborgen onder het zilvergemarmerde blad met leverkleurige onderzijde van *Asarum splendens* (foto 5).

Het is niet alleen bijzonder spannend om op al die nieuwe soorten te jagen, anderzijds moet uit dat ganse pakket een aantal soorten op termijn bewijzen een goede aanwinst te zijn voor ons eigen tuinplantenassortiment.

Maar laten we hier kort afsluiten met volgende afspraak : we stellen onze literatuur én onze toonbare planten te kijk op een mini-tentoonstelling ter gelegenheid van de ruilbeurs.

Op deze primeur voor Vlaanderen geen prêt-à-porter dus, maar hopelijk vele pronkstukjes van Oosterse botanica ...

Voor web-surfers, een aardig adres : <http://rareplants.co.uk/> waarbij knappe foto's van diverse juweeltjes (en verder een goed geconstrueerde website).

Kleurfoto's (middenpagina's)

Foto 3. Hoogdecoratieve soorten vinden we ook in de Noord-Amerikaanse flora, hier *Asarum shuttleworthii*.

Foto 4. Een naam waarbij je tong in een knoop slaat, en een bloem waar je als insect niet omheen kan : *A. minamitanianum*.

Foto 5. Het ronduit schitterend (splendide ...) blad verbergt de morbide-ogende bloemen van *A. splendens*.

Foto 6. De bloem van *A. maximum* heeft veel weg van de Pandabeer, of dacht u eerder aan Micky-Mouse ?

De bloemen komen nooit boven de bladeren uit. Veeleer groeien ze vlak tegen de bodem aan, waarbij bodem-insecten via de slippen 'vrij entree' wordt geboden.

Azalea rustica, vergeten schatten ...

Hendrik DE ROCKER
Bosdreef 92, 9080 Lochristi

Azalea's hebben altijd al mogen rekenen op de interesse van een brede schare plantenliefhebbers, het zijn dan ook planten die veel te bieden hebben. Er bestonden (en bestaan) honderden soorten, variëteiten, en vooral hybriden, zodat de eerste mens die zijn zin niet vindt in dit assortiment nog moet geboren worden ...

Azalea is een naam die eigenlijk (botanisch gezien) niet meer correct is; deze soorten worden nu alle tot het reuzengeslacht *Rhododendron* gerekend.

De bekende wilde gele bosazalea heette vroeger *Azalea pontica*, maar nu heet ze voluit *Rhododendron luteum*.

Ruwweg kan men het volgende onderscheid maken :

- niet winterharde (*Rhododendron indicum*), en
- winterharde (*Azalea mollis* = *Rhododendron molle*, Rustica azalea's, 'harde Gentse' azalea's, Knaphill-Exbury hybriden, enz.).

In die **winterharde** azalea's heeft men ook nog eens de keuze uit **bladverliezende** en **bladhoudende** soorten, met een onovertroffen kleurenpalet.

Deze verscheidenheid aan kleuren is inherent aan een aantal botanische soorten, maar (zoals zo vaak) nam de mens daar geen genoegen mee en men heeft gedurende de voorbije eeuwen getracht deze waaier aan kleuren, vormen en zeker ook geuren nog verder uit te breiden. Vooral in de streken rond Boskoop en Gent nam deze hybridisatie een hoge vlucht rond het einde van de vorige eeuw. Dit was tevens ook het echte hoogtepunt van de horticultuur in de Lage Landen.

Vanaf het einde van de Eerste Wereldoorlog nam de populariteit van deze oude kruisingen gestaag af, en zo komt het dat vele van deze planten voorgoed verdwenen zijn. Zij zijn nu nog enkel te bewonderen in oude gravures en catalogi.

Aangezien er in die tijd geen systematische lijst van de ouders van deze hybriden werd bijgehouden is het dus helaas ook niet mogelijk om deze kruisingen opnieuw uit te voeren.

Maar soms worden er nog hier en daar verloren gewaande planten teruggevonden, en van deze herontdekte hybriden hebben de *Rustica's* mijn persoonlijke voorkeur.

Rustica's - de oorspronkelijke benaming luidt 'Azalées rustiques de Gand' - kan men beschouwen als een klein groepje vroegbloeiende, geurende, dubbelbloemige azalea's binnen de grote groep van de 'harde Gentse' azalea's ('Hard' verwijst naar de winterhardheid). De volledige serie van achttien planten werd voor het eerst voorgesteld op de Internationale Tuinbouwtentoonstelling in Gent in 1888 door de befaamde kweker Charles Vuylsteke (afkomstig uit Lochristi en vooral bekend omwille van zijn orchideeën).

De meeste van deze azalea's waren waarschijnlijk afkomstig van een zekere Louis De Smet, die 'harde Gentse azalea's' gekruist had met Mollis-azalea's. Zo verkreeg hij niet alleen vroegbloeiende, winterharde planten in schitterende kleuren, maar - top of the bill -, de meeldraden waren door een mutatie veranderd in een extra krans kroonblaadjes en dus werden de bloemen dubbel. Deze combinatie van goede eigenschappen zorgde ervoor dat ze toendertijd veel succes hadden. Later kwam nog een dankbare eigenschap aan het licht : ze kunnen namelijk goed vervroegd in bloei getrokken worden als ze in de winter warmer worden geplaatst. Ze bloeien dan voor de bladeren verschijnen op het naakte hout.

Maar natuurlijk heeft elke medaille ook een keerzijde.

Door hun vroege bloei (eind april -begin mei) kan nachtvorst soms een probleem zijn - al is daar met wat creativiteit wel wat aan te doen -.

Ook is het zo dat het eventjes duurt vooraleer deze planten voldoende uitgegroeid zijn en hun schoonheid ten volle kunnen tentoonspreiden, en ze zijn, doordat ze zeer moeilijk te vermeerderen én uniek zijn, niet goedkoop.

In catalogi zijn de Rustica's soms te herkennen aan hun naam; Charles Vuylsteke gaf ze namen van kunstenaars, dichters of kunstwerken.

Hier volgt dan een zeer beknopte beschrijving van alle Rustica's :

1. **Aïda:** Donkerroze bloemen in mei. Deze variëteit groeit goed en bloeit lang.
2. **Apelles:** Zalmroze bloemen met gele uiteinden.
3. **Ariadne:** Roze bloemen die wit verbloeien met een roze nuance.
4. **Byron:** Overwegend witte bloemen met rozige uiteinden (goed combineerbaar met andere soorten).
5. **Freya:** Gele bloemen met wat oranje tooien deze rustica die bloeit in de eerste week van mei.
6. **Hora:** Een vrij onbekend ras met zalmkleurig - karmijnrode bloemen.
7. **Il Tasso:** Dit is een zeer mooie variëteit met paarsrode bloemen, die verschijnen in de eerste helft van mei op het (bijna) naakte hout: spectaculair!
8. **Le Titien:** Deze (voorlopig) onvindbare Rustica zou lichtgele bloemen hebben.
9. **Mecene:** Roomwitte bloemen, die bleekgeel getint zijn.
10. **Milton:** Dit is de meest witte Rustica.
11. **Murillo:** Dit is een goed groeiende plant met zeer paarse bloemen, die evenwel niet uitbundig zijn en die ook vrijwel niet op het naakte hout bloeien.
12. **Norma:** Dit kan wel de meest succesvolle Rustica genoemd worden. De zalmroze bloemen zorgen voor een ongezien effect op een plekje in de avondzon. Hij bloeit in de tweede helft van mei.
13. **Phébe:** Deze bloeit zwavelgeel in de eerste weken van mei en kan zeer goed in een warm vertrek geforceerd worden.
14. **Phidias:** Dit is een andere zeer mooie hybride met roomgele bloemen (met wat roze) die verschijnen in de eerste weken van mei. Een onovertroffen geur !
15. **Praxitele:** Deze heeft roomwitte bloemen, roze getint.
16. **Ribera:** Een subtiele, lichtroze kleur heeft deze Rustica, die bloeit tussen het jonge blad.
17. **Velasquez:** Dit is een vroege bloeier (eind april) met overwegend witte bloemen. Deze bloemen ruiken heerlijk, maar opgepast voor nachtvorst !
18. **Virgile:** Een vrij onbekend ras met lichtgele bloemen.

Men kent nog acht andere variëteiten die soms tot de Rustica's gerekend worden, maar er eigenlijk niet toe behoren aangezien ze niet vervroegd in bloei kunnen getrokken worden (dus een wel héél subtiel verschil ...).

1. **Corneille**: De bloemen zijn sterk opgekruld, uiteraard dubbel (net zoals alle volgende en vorige) en witroze van kleur. De geur is iets minder dan die van de andere rassen.
2. **Dyogine**: Deze hybride is slechts eenmaal voorgesteld en is dan nooit meer teruggevonden. Hij was waarschijnlijk van een lagere kwaliteit.
3. **Fénelon**: Deze plant heeft roomkleurige bloemen, met wat oranje uiteinden. De randen zijn sterk gefranjeerd. Deze hybride heeft ook decoratieve, grote bladeren, met een zeer uitgesproken reliëf van nerven. Mijn absolute favoriet !
4. **Quentin Metsys**: Zijn bloemen zijn minder buisvormig dan de meeste andere planten. De bloemen hebben een zeer moeilijk te beschrijven kleur; ik zou ze willen omschrijven als witroze binnenin en oudroze langs buiten, met een donkergeel hart.
5. **Racine**: De vrij grote witte bloemen hebben langs de buitenzijde wat roze en langs de binnenzijde wat geel.
6. **Rubens**: Deze plant is niet meer teruggevonden.
7. **Van Dijk**: Ook deze is onvindbaar.
8. **Teniers**: De bloemen krullen sterk om en hebben een roomgele kleur met een waas van oranjerose. Een aanrader voor de romantici onder u.

Deze acht zijn eveneens rond 1900 door Charles Vuylsteke "gemaakt".

Als u na het lezen van wat voorafging de smaak te pakken hebt gekregen en één of meer van deze vergeten juweeltjes in uw tuin wilt, moet u wel met een aantal dingen rekening houden.

U koopt uw planten best in het najaar, maar als u wil wachten tot ze in bloei staan is dat ook goed, mits u ze het eerste jaar regelmatig wat water geeft, want ze hebben een grondige hekel aan droogte.

Rododendrons hebben nood aan een luchtige, humusrijke en vooral lichtzure grond. Maak dus een voldoende ruim plantgat en vul het wat op met bladaarde en/of dennenaalden of koop speciaal voor rododendrons ontwikkelde teelaarde - zeker nooit kalk geven aan de planten ! Elk jaar wat bladaarde of dennenaalden rond de voet van de plant leggen is ook aan te raden.

De planten zijn niet zo kieskeurig wat betreft de standplaats; ze kunnen in de schaduw of in de volle zon; al moet u dan wel opletten dat ze nooit te droog komen te staan.

Ze worden best ook niet geplant op een plaats waar de ochtendzon er op schijnt, want de plotse opwarming kan ervoor zorgen dat de bloemknopjes in de kiem gesmoord worden.

Eens ze aan de groei zijn moet u ze wat tijd gunnen om uit te groeien, dus is het niet echt nodig om ze te snoeien. Mocht een oude struik toch lelijk geworden zijn (dit komt zelden voor) dan kunt u gerust uw gang gaan, maar snoei ze niet te diep terug.

Sommige liefhebbers zweren erbij dat het aan te raden is om uitgebloeide bloemen weg te nemen, maar ik zou dit afraden, aangezien u gemakkelijk samen met de bloemresten de tere jonge scheut verwijdert, dit heeft minder scheuten -en dus bloemen- tot gevolg het volgende jaar en dat kan toch niet de bedoeling zijn ?! Bovendien is het praktisch onmogelijk om de soms duizenden uitgebloeide bloemen weg te nemen, tenzij u echt niets beters te doen hebt natuurlijk ...

De hybriden die ik hierboven besproken heb, zijn meestal niet zomaar te verkrijgen bij het tuincentrum om de hoek. U kunt ze echter wel vinden (samen met meer zeldzame of courante azalea- of echte Rododendron-hybriden en -soorten) bij :

Bloemisterij Matthijs, Nieuwstraat 40-42 ,9080 Lochristi (tussen Gent en Lokeren) Tel. & Fax: 09/355.58.93.

Vanaf 25 september tot 25 april is elk jaar de zaak geopend op zaterdag, van 8.30 u tot 12.00 u en van 13.30 u tot 18.00 u.

Indien u eerst wat meer informatie wenst kunt u terecht op bovengenoemd bedrijf of u kunt in de bibliotheek op zoek gaan naar de volgende boekwerken :

Bladverliezende azalea's, door Heidi Goethals en Frans Schuit, Groenboekrij 1999, ISBN 90 215 3099 6

Boskoop Giving Beauty to the World, J.H. Van Straaten Van Nes, C. Ph. Moerlands, Boskoopse Handelsdrukkerij, Boskoop 1924.

Rhododendrons en azalea's, Herman J. Grootendorst, Vereniging voor Boskoopse Culturen, Boskoop 1954.

Japanse azalea's, Dr. Ir. Jozef Heursel, Kluwer, Deurne/Ede 1987.

Azalea's, Fred. C. Galle, Timber Press, Portland Oregon, 1987.

Charles Vuylsteke Sr. en Jr., Fine Fleur van de Belgische Sierteelt (1867-1937), jubileumuitgave Vuylstekejaar, Dirk Podevijn, Gent 1995.

The Rhododendron Story, Cynthia Postan (Ed), The Royal Horticultural Society, London, 1996.

De twee vetgedrukte titels bevatten verscheidene kleurplaten van de hierboven besproken soorten.

Met dank aan:

- Dhr. Raphaël Vuylsteke voor het mogen overnemen van de afbeeldingen uit het boek "Charles Vuylsteke Sr. en Jr., Fine Fleur van de Belgische Sierteelt (1867-1937)".
- Mevr. Matthijs voor het ter beschikking stellen van fotomateriaal.
- Stéphanie van 't Klooster voor advies en commentaar.

Kleurfoto's

Foto 1. Velasquez.

Foto 2. Norma.

Foto 7. Phidias.

Foto 8. Il Tasso.

Slime

Ingrid VERDEGEM
Duffelstraat 12, 9890 Semmerzake

Er zijn verschillende soorten slakken die onze tuinen verzieken. Er zijn de kleine inheemse melkslakjes die het met hun korte pootjes vooral op wortelhalzen voorzien hebben, kleine zwarte slakjes die ondergronds hun werk doen, veelkleurige huisjes-slakken die er best mogen zijn, en verder nog enkele bijna uitgestorven inheemse soorten zoals de grote zwarte en de grote bruine tuinslak. Maar er is ook die vieze bruin-grijs-oranje Spaanse slak. Tot zeven centimeter lange pletwals en vreetmachine die zich de laatste jaren explosief vermenigvuldigd heeft, en nu kuddegewijs onze tuinen afgraast. Haar en de grote tijgerslak weze dit artikel opgedragen. Dat zij opletten.

WAARSCHUWING : wat volgt bevat extreme geweldscenes en is niet geschikt voor gevoelige lezers.

Er was een tijd dat ik sukkelde met een lelijke blafhoest. En toen werd mij door een welmenend besje het volgende recept aan de hand gedaan : “ In de zomer verzamel je slakken, van die dikke oranje slakken. Die leg je laag om laag met suiker in een weckfles. Tegen de winter is het siroop geworden (!). Daarvan neem je een lepeltje en je lost dat op in nen dreupel. Dat is de beste remedie tegen zo’n hoest.”

Er bestaat ook een andere versie van. Je neemt een dikke oranje slak, wast ze en legt ze op een mousselinedoekje dat over een glas gespannen is. Daarop strooi je suiker. De siroop die in het glas vloeit eet je op. Er heeft inderdaad een hoestsiroop bestaan, bestemd voor kinderen en te koop in de apotheek, op basis van slakken. En waarom niet ? We eten toch ook met veel smaak escargots. Dus.

En als het niet helpt tegen de hoest : het aanhoren van het verhaal helpt gegarandeerd tegen een overladen maag.

Om maar te zeggen dat die vieze slijmbeesten blijkbaar toch passen in Gods wijde scheppingsplan en een rol te vervullen hebben.

Dat vroeg ik mij soms af namelijk. Of ze zin hebben bedoel ik. Want ik haat ze. Ik haat ze met zo'n gloeiende haat dat het niet te geloven is dat ze nog steeds niet uit mijn tuin geschroeid zijn.

Maar dat zijn ze niet. Ergens onder een steen zit de slakse aardmoeder zich op haar gemak te vermenigvuldigen, en al haar vieze kindertjes doen zich te goed aan mijn kostbare planten.

En vreten kunnen ze. Van zodra er ook maar een beetje warmte in de lucht komt zijn ze daar. Nog heel mager en uitgeteerd van een lange winter op het eigen vet te leven (overigens : heeft een slak dat ?) verschijnen ze net op tijd om de narcissen te verorberen. Als het ware de slakkenversie van een amuse-gueule bij het aperitief. Als dat op is beginnen ze aan het slaatje. Soms letterlijk, zoals alle lochtingbezitters weten, en in tuinen waar geen groente gekweekt wordt zorgt de eigenaar voor een verse voorraad in de serre overwinterde vaste planten.

Slakken houden van mals. Al mijn nieuwe vaste planten werden minstens aangevreten, soms opgevreten. Daarna een sorbetje met zaailingen, en als dat dan *Meconopsis*-zaailingen kunnen zijn zeggen ze niet nee, maar nemen ze er twee. Intussen loopt de tuinbezitter zich de haren uit het hoofd te rukken, maar slakken blinken niet uit door naastenliefde of consideratie maar gaan verder met de *plat consistant*. Hosta's bijvoorbeeld. En als die tot kantwerk herleid zijn (bord leegeten voor je aan iets anders begint kennen ze niet, ze zijn nog slecht opgevoed ook) is het tijd om aan het dessert te beginnen. Irisbloemen. Waarna het al tijd wordt voor een snack. Gaan we toch gewoon even in een aardbei wonen ? Ze zien er nu ook al veel beter uit. Echt vet en blinkend van welvaren.

De tuineigenaar van zijn kant heeft natuurlijk niet stilgezeten. Behalve de haren moeten er intussen ook de nagels aan geloven. Elke ochtend is er wel weer iets anders weg. En als de nood geklaagd wordt bij vrienden volgt er allerlei goede raad. Je kent dat wel, ze hebben hun plicht gedaan, na de koffie naar huis met het opgeluchte gevoel dat dat gelukkig hun probleem niet is en jij zit met de brokken. Maar je probeert het.

Er is natuurlijk de afkeer. Er zijn weinig mensen die zomaar een slak oppakken. En wie dat ooit gedaan heeft zal weten dat het slijm erg taai is, en dat het maar moeilijk van vel, en vooral van onder nagels, te verwijderen is. Dat maakt het minder eenvoudig om slakken te verzamelen en weg te doen. Bovendien, toen ik ze nog verzamelde en aan de kippen voerde stelde ik iets heel merkwaardigs vast, en ik heb het experiment herhaald omdat het zo raar was. Als kippen vier of vijf of meer van die grote slakken opeten zijn ze een dag of wat van leg. Dus die oplossing is er ook geen.

Er is een tijd geweest dat de boomgaard vol vrolijke gele en oranje halve citrusvruchten lag. Dat is lekker, fris en vochtig en slakken mogen er graag de dag doorbrengen. Het zou volstaan om even de ronde te doen elke morgen om de slakken te verzamelen en presto : slakvrije tuin nu binnen ieders bereik. Kul natuurlijk. Vooral omdat die beesten in de eerste plaats een schuilplaats zoeken om op hun gemak te verteren. Burps. En dan is de schade al geschied. Maar het is wel een punt om te onthouden voor als we aan de totale slakkenoorlog beginnen aan 't eind van dit artikel.

En dan het bier. Massa's mensen hebben papieren bekertjes ingegraven in de tuin gevuld met trappist. Doodzonde. Trappist dient om gedronken te worden, niet om in te verdrinken. Het helpt wel, maar ik kan het niet over mijn hart krijgen die godendrank daarvoor te gebruiken. Gewoon bier kan ook, maar slakken weten ook wat goed is en trappist werkt gewoon beter. Restjes gebruiken is om te lachen. Wie heeft er ooit gehoord van een restje trappist ? Niet in mijn huis.

Korrels werken vooral goed tegen vogels. Er is geen efficiënter middel om de lijster en merelpopulatie in de tuin onder controle te houden. Daarom moeten korrels ALTIJD onder dakpannen of stenen gelegd worden. NOOIT zomaar rondgestrooid. En zorg er vooral voor dat de dakpan, steen of plank die de korrels bedekt groot genoeg is. Slakken sterven een trage dood en kruipen nog tien tot twintig centimeter na contact met de dodelijke dosis. Ze liggen daar dan hulpeloos te blinken, maar wel giftig, en dat weet die merel die zichzelf zit te feliciteren met z'n makkelijke maal natuurlijk niet.

Eigenlijk houdt het gebruik van korrels in dat men toch z'n ronde doet om de stervende slakken te verzamelen en weg te doen. Ze zouden eigenlijk opgehaald moeten worden als klein gevaarlijk afval.

Maar er moet iets gebeuren. Slakken kosten geld, en soms handenvol geld. Dus wat doe ik ? Als de lenteavond zwoel en vochtig is en het hele gezinnetje zit voor TV, als het buiten donker is en de poezen zich bij de houtkachel genesteld hebben, dan doet dit vrouwtje haar dikke tuinjas en rubberlaarzen aan, en trekt gewapend met een pillamp en een snoeischaar ten strijde. Geen vierkante centimeter van de tuin wordt ongemoeid gelaten in deze search-and-destroy mission. Overal waar de vijand zich maar kan ophouden worden planten bekeken, bladeren omgedraaid, de grond afgespeurd. En als hij in het vizier is en hulpeloos gevangen in de straal van de lamp, KNIP, met de snoeischaar netjes in twee. Snelle dood, geen vieze handen, en de trappist staat binnen te wachten om de overwinning te vieren. Niks papieren bekertjes.

De stoffelijke resten hoeven niet weggehaald te worden, want ze verdwijnen snel. Dat ze werken als afschrikking voor de andere slakken is een fabel van hetzelfde gehalte is als de *crop circles* maar dat hoeft niemand tegen te houden. s'Morgens zie je namelijk vaak slakken vrolijk sabbelen aan de overblijfselen van hun broederzusters. Gecombineerd met verdrinkbekertjes, pannen als schuilplaats, een genadeloze attitude en een arendsoog houdt dit de slakkenpopulatie onder controle zonder het milieu in gevaar te brengen.

Er is ook een remedie uit de uit de oude doos : strooien met poederkalk rond zaailingen zou helpen, maar alleen zolang de kalk inderdaad poeder blijft. Houtas, grof zand en lavagruis (?) helpen ook want de slak is zeer op haar comfort gesteld en houdt niet van ruwe oppervlakken aan haar blote buik. Men moet wel opletten voor combinaties natuurlijk. Op zandgrond nog eens wat rijnzand strooien tegen de slakken is waanzin, houtas is daar beter op zijn plaats, maar deze methode moet elke dag toegepast worden omdat de as droog moet blijven om effectief te zijn. Bovendien worden de slakken niet gedood maar ze verhuizen gewoon naar een andere plant. Het staat u natuurlijk ook vrij om hetzelfde te doen.

Elke dag slakken verzamelen, dan de fiets op en ze vrijlaten in de wijde natuur. Als u weet dat sommige slakken kruipen met de supersonische snelheid van ongeveer drie meter per uur kan u zelfs berekenen waar u naartoe moet om ervoor te zorgen dat ze voor de winter niet terugkomen.

Verder wordt er driftig geëxperimenteerd met een soort schrikdraad voor slakken. Als je die rond je bloemperk legt komen ze niet schijnt het. Een oud soldaat als ik krijgt er alleen de slappe lach van.

En wat te denken van de nematoden ? Dat kadert in de “natuurlijke vijanden”-strategie. Ook dat middel heb ik nog niet uitgeprobeerd. Het werd namelijk zo erg geplugd door diverse tuintijdschriften en programma's dat het bedrijfje dat de wormen kweekt de vraag niet kon bijhouden. Maar zijn al belangrijke successen behaald met natuurlijke bestrijdingsmiddelen, vooral in de controleerbare omgeving van serres. Bovendien zijn tot nu toe de berichten over de nematoden-methode positief, maar er blijft natuurlijk het gevaar van de verstoring van het evenwicht. En daar zijn zo verschrikkelijk veel voorbeelden van dat ik nog altijd twijfel en het handwerk toegedaan blijf.

En dan een laatste tip: bij een gesloten tuin is het een heel goed idee om in herfst en winter een stuk of wat krielkipjes te laten rondscharrelen. Dat zijn pas natuurlijke vijanden. Ze eten alles wat beweegt, en in deze periode leggen ze toch niet. Wel geen gewone kippen nemen, die krabben de bodem te diep om en beschadigen de neuzen van de vaste planten. Krielkipjes doen dat veel minder en ze maken de tuin veel grondiger ongediertevrij dan u dat ooit kan. In de zomer zorgt u gewoon voor een verplaatsbare ren, zoals voor konijnen, en het gazon wordt bemest en onderhouden, en dan hebt u meteen ook dioxinevrije eieren. Op deze wijze zouden we het gebruik van chemie moeten kunnen vermijden, en toch kunnen genieten van onze zeldzame bloemenjuweeltjes.

Lentebeurt 2000

Op zaterdag 15 april (midden in de Paasvakantie) willen we onze leden andermaal oproepen voor een werkdag in de tuin.

Vorig jaar werd het een bijzonder gezellig succes met meer dan 25 paar helpende handen, en zo hopen we het ook voor 2000.

We starten om 9 u met de aktie, en na een middagpauze met *soep* en *koffie* "van het huis" hervatten we om 14 u (gelieve zelf de rest van een lunch mee te brengen).

U kan gerust komen helpen per halve dag !

Er zijn uiteenlopende werkzaamheden voor alle leeftijden, voor fijne vingers, en voor brute kracht. Mogen we u vragen zo mogelijk uw eigen klein tuingerief mee te brengen (snoeischaar, schopjes, handrakel, ev. werkhandschoenen, ...). Bij een grote opkomst zitten we gauw door onze voorraad.

Afspraak dus voor een hopelijk zonnige dag (zoals we dat bijna elk jaar hebben gehad).

Plantenruildag 2000

De lenteruildag 2000 hebben we gepland op zondag 16 april, volgend op de lente-opruiming, met een gevarieerd aanbod aan (vooral) tuinplanten en (minder) kamerplanten.

Alle vrienden en sympatisanten nodigen we van harte uit op deze gratis ruilbeurs.

Ook dit jaar zijn een aantal richtlijnen geformuleerd door de Directie van de Plantentuin. Het resultaat kan u lezen op een formulier dat u telefonisch (09-2513321), of schriftelijk (Korte Heerweg 7, 9041 Oostakker) kan aanvragen bij onze secretaris, Ferdinand Cobbaut.

Voor de praktische schikking van de te gebruiken ruimte is een voorkennis van het aantal deelnemers bijzonder nuttig !

Zoals u elders kan lezen zal Marc Libert aanwezig zijn met een kleine tentoonstelling over *Asarum* ...

Loca labora & Loweiden

Hilde MORTIER
Leiepark 7, 9051 Sint-Denijs-Westrem

Op zaterdag 29 april 2000 rijden we in een autocar naar West-Vlaanderen.

De uitstap bestaat uit drie elementen:

- 1) Een bezoek aan de Gemene en Loweiden, samen 80,5 ha te Assebroek.
- 2) *Middagmaal, biologisch en vegetarisch* in 't Roodhof te Oostkamp !
- 3) In de namiddag een bezoek aan "Loca Labora" te Beernem.

In Assebroek worden we aan de kerk opgewacht door aanbinger Hans Compennolle. Hij zal ons in geuren en kleuren vertellen over het verre verleden van deze plaats en ons daarna meenemen voor een wandeling langs veldwegen door de Gemene en Loweiden.

De Gemene en Loweiden worden voor het eerst vermeld in geschriften in 1327. In België is dit nog het enige gebied dat in onverdeeltheid eigendom is van de aanbinger (aangeborenen). Er bestaat erfrecht langs vrouwelijke lijn, hoewel alleen gehuwde mannen aanbinger kunnen zijn.

Deze weiden zijn laag gelegen en werden vroeger beplant met wilgen om de wilgentenen te oogsten. Men kan misschien denken aan de meersen langs de Leie. Toch is het uitzicht nog anders. Dit gebied is bij vochtig weer drassig; goede stap schoenen of laarzen zijn dan aanbevolen.

Indien de weergoden ons gunstig zijn en de tijd beschikbaar wandelen we ook door een deel van Ryckeveld. Ryckeveld is een overblijfsel van een heidegebied en is nu eigendom van de Vlaamse Gemeenschap.

In restaurant 't Roodhof (Nieuwburgstraat 32, Oostkamp) biedt Loca Labora een reële werksituatie aan de mensen die ze begeleiden om te komen tot reïntegratie in de horeca. Ter plaatse zal men bij het middagmaal hierover uitleg verschaffen.

In de namiddag worden we om 15 u verwacht bij Loca Labora in Beernem. Een gids van Loca Labora zal ons door het bedrijf leiden. Het is een polyvalent opleidings- en bedrijvencentrum. Het doel is socio-economische integratie via trajecten op maat. Het staat open voor langdurige werkzoekenden, mensen met een handicap en steuntrekkenden van OCMW.

Wat bieden ze aan, en waar zullen we uitleg over krijgen : een leerwerkplaats, een sociale werkplaats, een trajectbegeleidingsdienst.

De leerwerkplaats is horeca- en toerismegericht, en verzorgt o.a. recepties, vergaderingen en feesten.

De sociale werkplaats is een biologisch tuinbouwbedrijf. Men kweekt op een gezonde manier en in een gezonde omgeving een groot assortiment groenten. Groenten, fruit, kruiden, zuivel worden in de Boerderijwinkel en op markten van Roeselare, Torhout en Oostende verkocht. De produkten dragen het Biogarantie-label.

De trajectbegeleidingsdienst biedt een service-aanbod aan voor werkgevers die mens- en milieuvriendelijk willen ondernemen.

Ik hoop dat deze voorstelling van de uitstap uw nieuwsgierigheid heeft gewekt. We hopen dan ook dat deze uitstap in de smaak zal vallen.

Practisch :

Vertrek om 8 u aan de ingang van de Plantentuin.

Voormiddag : bezoek aan de Gemene weiden te Assebroek.

Middagmaal : inbegrepen in de prijs (niet de drankjes).

Namiddag : bezoek aan Loca Labora, Bulskampveld 12, Beernem.

Terug te Gent : omstreeks 18.30 u.

Inschrijving door overschrijving van 1100 F op ons gewone rekeningnummer 001 - 1192154 - 03, van de Vrienden van de Plantentuin Gent.

Betaling graag vóór 15 april.

Lidgeld 2000

Beste Vrienden,

In dit nummer vindt u een overschrijvingsformulier (als op uw adresetiket "1999" is gedrukt), waarmee u op eenvoudige wijze uw bijdrage voor het jaar 2000 kan betalen.

Voor de Plantentuin betekent uw bijzonder gewaardeerde steun een hartverwarmend "duwtje in de rug".

Dank, beste Vrienden !

<i>Gewoon lid :</i>	<i>400 F</i>
<i>Beschermend lid :</i>	<i>600 F</i>
<i>Steunend lid :</i>	<i>1000 F</i>

Te betalen op onze bankrekening 001 - 1192154 - 03 van De Vrienden van de Plantentuin Gent, met de vermelding "lid 2000".

Wil u aub de *naam en adres van het lid* vermelden, indien deze verschillend is van de betalende persoon. Beste dank !

Een *meerjarig lidmaatschap* is mogelijk (inflatie-bestendig !), onder de voorwaarden hieronder beschreven : warm aanbevolen !

<i>Gewoon lid, 5 jaar :</i>	<i>2000 F</i>
<i>Beschermend lid, 5 jaar:</i>	<i>3000 F</i>
<i>Steunend lid, 5 jaar :</i>	<i>5000 F</i>

En tenslotte kan u lid voor het leven worden (vanaf 50 jaar)

<i>Gewoon lid, v.h. leven :</i>	<i>7500 F</i>
<i>Beschermend lid, v.h. leven :</i>	<i>12500 F</i>
<i>Steunend lid, v.h. leven :</i>	<i>25000 F</i>

U kan ons ook bijzonder goed helpen door zelf *één of meerdere nieuwe leden* aan te brengen, door onze Plantentuin meer bekend te maken, door met andere verenigingen hier op bezoek te komen, enz.

Men zegge het voort !

Agenda 2000

April

Zondag 2 april, om 10 u, aan de luifel in de Plantentuin.
Gratis rondleiding door de gidsengroep.
Extra thema : Lente in het land, o.l.v. Harald Evrard.

Zaterdag 15 april. Opruimactie in de Plantentuin.
Informatie op p. 20.

Zondag 16 april. Plantenruildag in de Plantentuin.
Informatie op p. 20.

Zaterdag 29 april. Uitstap naar Loca Labora & Loweide.
Informatie & *inschrijving* op p. 21-22.

Mei

Maandag 1 mei. Wandeling te Leupegem, o.l.v. Cyrilla Gillis.
Informatie op p. 27.

Zondag 7 mei, om 10 u, aan de luifel in de Plantentuin.
Gratis rondleiding door de gidsengroep.
Extra thema : sex bij planten, o.l.v. Ferdinand Cobbaut.

Donderdag 11 mei. Weekdagexcursie naar Sheffield Park.
Informatie & *inschrijving* op p. 28-29.

Donderdag 25 mei. Avondlijk bezoek aan de tuin van Albert De Raedt. Informatie op p. 30.

Juni

Vrijdag 2 juni. Namiddagbezoek aan het tuinplantencentrum van Jan Spruyt, Buggenhout.
Informatie op p. 31-32.

1

2

3

4

5

6

7

8

Agenda 2000

Juni

Zondag 4 juni, om 10 u, aan de luifel in de Plantentuin.
Gratis rondleiding door de gidsengroep.
Extra thema : kuipplanten, o.l.v. Roger Laureyns.

Zaterdag 17 juni. **WIJZIGING !!!**
Eëndagsexcursie naar Sheffield Park.
Informatie & **inschrijving** op p. 28-29.

Zondag 25 juni. Barbecue in de Plantentuin.
Informatie & **inschrijving** : lees het bijgevoegde blaadje.
Warm aanbevolen !

Juli

Zondag 2 juli, om 10 u, aan de luifel in de Plantentuin.
Gratis rondleiding door de gidsengroep.

Zaterdag 8 juli. Opruimactie in de Plantentuin.
Informatie in het volgende nummer.

Augustus

Zaterdag 5 augustus : fietsexcursie.
Informatie in het volgende nummer.

Zondag 6 augustus, om 10 u, aan de luifel in de Plantentuin.
Gratis rondleiding door de gidsengroep.

Zondag 20 augustus. **WIJZIGING !!!**
Het bezoek aan *Botanica* in Noord-Frankrijk wordt, op
aanraden van de uitbater, verplaatst naar mei 2001.

Agenda 2000

Augustus

Zondag 27 augustus. Bezoek aan het Heidebos te Moerbeke.
Informatie in het volgende nummer.

September

Zondag 3 september, om 10 u, aan de luifel in de Plantentuin.
Gratis rondleiding door de gidsengroep.
Extra thema : herfstproeverij, o.l.v. Hilde Mortier.

Zaterdag 9 september. Stadswandeling met boottochtje, te Gent.
Informatie in het volgende nummer.

Oktober

Zondag 1 oktober, om 10 u, aan de luifel in de Plantentuin.
Gratis rondleiding door de gidsengroep.
Extra thema : rondleiding in de paddestoelententoonstelling.

Zaterdag 7 oktober. Paddestoelenwandeling te Moerbeke, en
bezoek aan de plaatselijke suikerfabriek.

November

Zondag 5 november, om 10 u, aan de luifel in de Plantentuin.
Gratis rondleiding door de gidsengroep.
Extra thema : herfst in het land, o.l.v. Harald Evrard.

December

Zaterdag 9 december. Algemene Ledenvergadering.

Leupegem

Cyrella GILLIS
Asschout 2, 9940 Evergem

Deze wandeling is een echte lenteklassieker, die reeds lange tijd wordt georganiseerd, elk jaar op de eerste mei.
Meestal, dat weet u, schijnt de zon weldadig op deze feestdag ...

De wandeling start op het De Sompelplein te Leupegem (het plein bij het ex-stationsgebouw).

Vanuit Leupegem en de vallei van de Maarkebeek klimt de wandeling de helling op. Onderweg komen we doorheen een magnifieke holle weg, een beroemd landschapselement in reliëfrijke gebieden van ons Vlaamse land, waar we de talrijke paarse schubwortels (een parasiet op wortels van meestal populieren) kunnen bewonderen. Een must voor als u dit nog nooit heeft gezien !

Boven komen we aan een oude bedevaartsplaats, Onze-Lieve-Vrouw van de Kerselare, met één van de vele kapelletjes die in het landschap nog aanwezig zijn.

Daar bereiken we tenslotte het Hekkenbrugbos, met haar rijke ondergroei van voorjaarssoorten, zoals longkruid, boshyacint, bosanemonen, en vele andere. De donkere ooievaarsbek zal in deze buurt ook wel haar bloei laten bewonderen.

Hellingen op leembodem laten ook andere fenomenen ontstaan, zoals grondverschuivingen, en hiervan krijgt u tijdens de wandeling een mooi voorbeeld te bezichtigen.

De gids (zie boven) heet u hartelijk welkom !

Practisch :

Samenkomst om 13.15 u aan de ingang van de Plantentuin, of om 14 u, te Leupegem, De Sompelplein (oud station).

Sheffield Park Garden

Hilde MORTIER
Leiepark 7, 9051 Sint-Denijs-Westrem

Dit jaar plaatsen we Sheffield Park Garden op het programma. Deze tuin ligt in East-Sussex bij het dorp Sheffield Green. Het is een 50 ha grote landschapstuin met arboretum. De tuin werd in 1776 aangelegd voor de graaf van Sheffield. Toen reeds werden vijvers aangelegd. Dit centrale gedeelte is vermaard om zijn lente- en herfstkleuren.

De tuin herbergt o.a. *Liriodendron*, *Vaccinium*, *Liquidambar*, *Abies*, *Sequoiadendron*, *Pinus montezumae*, *Trachycarpus fortunei*. Er staat een Lawsoncypres van 25 meter hoog, niet mishandeld in haagvorm.

Er zijn verschillende plantencollecties waaronder ene die de Gentenaars zal verbazen nl. de Nationale Collectie van Gentse Azalea's. Ze bevat welriekende winterharde hybriden. De tuinier, Mr. Davis, tracht van de 148 variëteiten 3 specimens per variëteit te laten groeien in de tuin.

Zoals Wisley en Wakehurst Place heeft ook Sheffield onder de stormen van 1987 geleden. Zo kwamen er mogelijkheden om te renoveren. Tussen 1910 en 1934 is er ook een volledige vernieuwing geweest. Zo zijn er uit deze periode specimens van *Acer palmatum* in alle vormen te bewonderen. *Amelanchier* en *Rhododendron* uit die tijd behoren ook tot de blikvangers.

In de omgeving is er wellicht een restaurant en een picknickplaats. Daar we niet zeker zijn over de restauratie-mogelijkheden vragen we om voldoende picknick te voorzien voor de ganse dag.

Indien de tijd het ons toelaat voorzien we in de late namiddag een bezoek aan de stad Hastings, gelegen aan de zuidkust en op de terugweg.

Hastings is vermaard als vooraanstaand lid van de CINQUE PORTAS (11de eeuw). Dit is een verbond tussen 5 (en later 7) havens aan de kust. Deze havens moesten een inval van de Fransen verhinderen.

In de 14de eeuw werd Hastings door de Fransen platgebrand en werd opnieuw een vissershaven. Nu is het een gemoedelijke badplaats met visaanbod en antiekwinkels in meerdere straten. Hastings kent een mild klimaat, matige prijzen.

Wij hopen dat dit voorstel voor een tuinuitstap in England in de smaak valt.

Wij zullen goed weer bestellen.

Practisch

Donderdag 11 mei, om 5 u : vertrek per bus aan de ingang van de Plantentuin.

Aankomst te Sheffield omstreeks 10 u (Britse tijd).

Vertrek vanuit Sheffield ten laatste om 19 u, ofwel eerder indien een wandeling te Hastings mogelijk is.

Terug te Gent omstreeks middernacht.

Inschrijving door overschrijving van **2000 F** op ons gewone rekeningnummer 001 - 1192154 - 03, van de Vrienden van de Plantentuin Gent. Inbegrepen in de prijs : bus, kanaaltunnel (onder de zee !), fooi chauffeur, toegang Sheffield.

Breng voldoende picknick mee ! Aan beide ingangen van de tunnel is er een aanbod van koffie en koeken, maar soms is er weinig tijd vrij te maken.

Betaling graag vóór 29 april.

De tweedaagse naar England ???

Door omstandigheden buiten onze wil kan dit niet doorgaan. Het gekozen weekend blijkt ter plaatse een bijzondere feestdag met dus exorbitant hoge hotelprijzen, waardoor onze uitstap op een onverantwoorde kostprijs van meer dan 8000 F kwam te liggen.

Deze tweedaagse wordt vervangen door één dag uitstap, precies op dezelfde manier zoals hierboven beschreven, met dezelfde prijs. Deze ééndaagse trip gaat door op zaterdag 17 juni.

Inschrijving en betaling graag vóór 2 juni.

Albert geeft goede Raedt

Paul GOETGHEBEUR
Plantentuin

Elk jaar vinden we wel één of meerdere van onze leden bereid om voor de vereniging haar of zijn tuin open te stellen.

Veel van onze leden zijn bezitters en onderhouders van een eigen tuin, en dergelijke bezoeken werken altijd bijzonder inspirerend : tuiniers vormen een groot netwerk voor het ruilen en uitdelen van planten en goede raad.

Op donderdag 25 mei brengen we een kort, avondlijk bezoekje aan de privétuin van Albert De Raedt.

Deze grote tuin is opgebouwd uit meerdere onderdelen, zoals borders met vaste planten, een stukje arboretum, vijvers en grachten, heel wat Rododendrons, ...

De tuin is reeds jaren aan het rijpen, en de collectie bevat momenteel een aantal minder bekende planten, die ook in onze Plantentuin (nog) niet aanwezig zijn.

We geven enkele voorbeelden :

Viburnum carlesii, *Gleditsia aquatica*, *Quercus pontica*, *Cercis chinensis*, *Rhododendron williamsiana*, ...

Practisch : eigen vervoer !

18.30 u : afspraak aan de ingang van de Plantentuin, waar we ons indien nodig verdelen over de auto's.

19 u : start van het bezoek bij Albert De Raedt
Adres : Gentse Baan 76, Asper (Gavere).

Te volgen route :

Vanuit Gent richting Oudenaarde. Voorbij rondpunt Makro. Voorbij volgend rondpunt (bij restaurant Bonaparte). Voorbij verkeerslichten bij Eke. Voorbij spoorwegbrug.

Wat verder rechts is een grote handelszaak (MD Decor), en daar even verder is er links een doorgang in de middenberm waar u iets moet terugrijden tot aan nr. 76.

Naar de plantenkweker Spruyt

Paul GOETGHEBEUR
Plantentuin

Reeds lang stond deze kwekerij op ons uitstappenlijstje, maar nu is het zover : op vrijdag 2 juni bezoeken we met onze vereniging de bekende

Vaste-plantenkwekerij Jan Spruyt - Van der Jeugd.

Deze kwekerij komt geregeld aan bod in de media, omwille van het bijzonder uitgebreide assortiment, en de keurigheid waarmee met de planten wordt omgegaan.

De kwaliteit straalt ook af op de catalogoog, die op een zeer verzorgde, overzichtelijke en duidelijk informatieve wijze de lijst van de beschikbare planten voorstelt.

Deze catalogoog beslaat 130 pagina's, waarvan een goeie twintig met uitleg, goede raad, een woordje over de bodemvereisten, veel aandacht voor geurende en eetbare planten, ...

Op een pagina staan gemiddeld een 25-30 namen, en een voorzichtige schatting leert ons dus dat we hier meer dan 2500 verschillende tuinplanten kunnen aantreffen.

Ik geef enkele voorbeelden : ongeveer 50 Asters, 40 Delphinium, 90 Geranium, 150 Hosta, 60 Pionen, een grote collectie siergrassen, ...

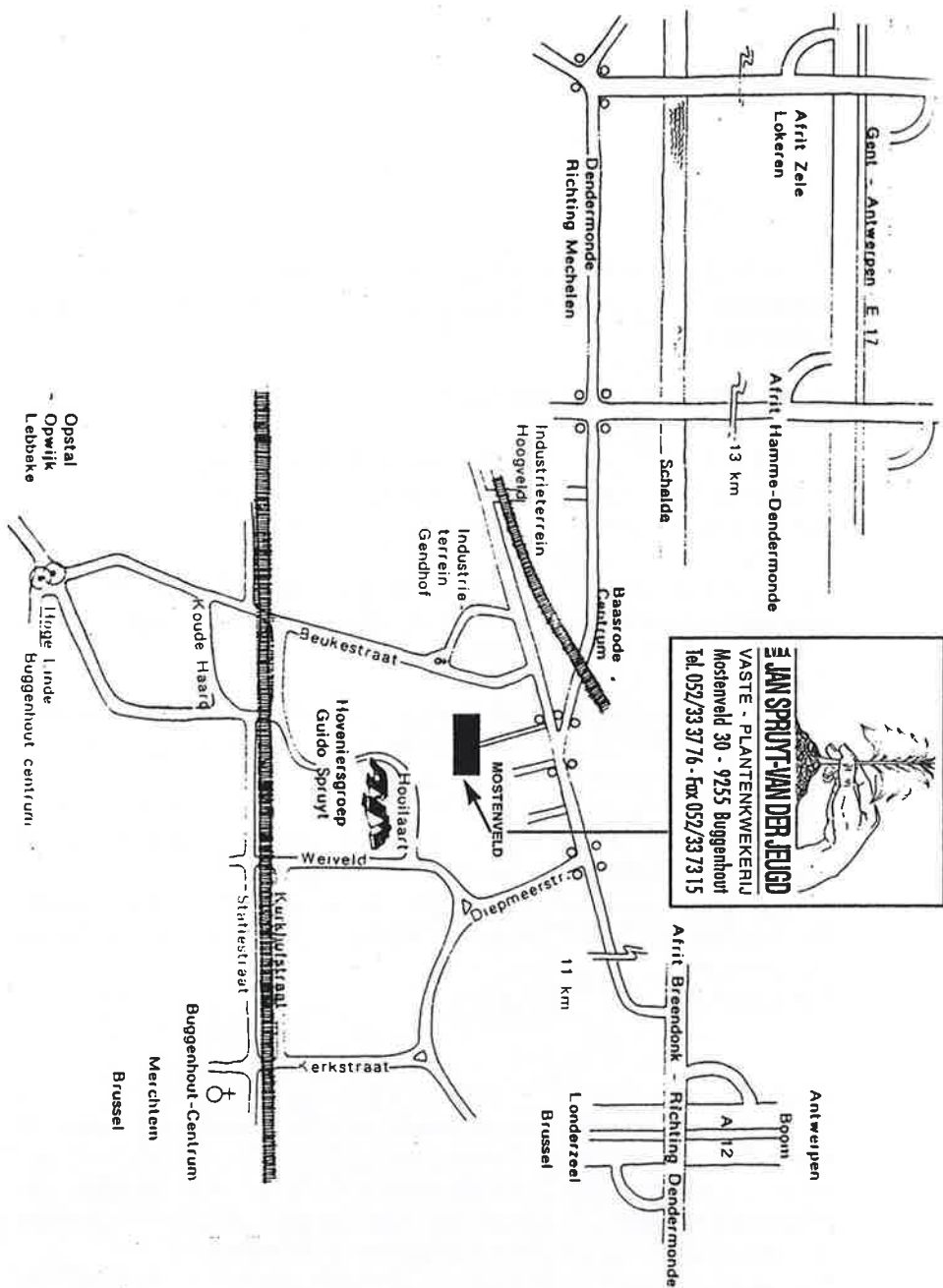
Overtuigd ?

Practisch : eigen vervoer

13.30 u : samenkomst aan de ingang van de Plantentuin, waar we ons indien nodig verdelen over de auto's.

14.30 u : start van het bezoek aan de kwekerij, waar we eerst een inleidend woordje krijgen van Jan Spruyt, waarna een vrije wandeling (met aankoopmogelijkheid) in de kwekerij.

Een plannetje met de ligging is hierbij afgedrukt, op de volgende pagina.

Oorsprong van gebruiken en rituelen rond Kerstmis (1)

Gilberte COMHAIRE-NEYT
Hofmeierstraat 8, 9000 Gent

Er zijn veel bijzondere dagen in het jaar, zoals 1 mei, Pasen, moederdag, vaderdag, bevrijdingsdag, maar niet één is zo ingrijpend als Kerstdag. Dan verandert alles : het werk valt stil, sommige zaken sluiten, we kleden ons anders, de huizen worden anders versierd, we eten anders, de families komen bijeen in grotere groepen dan normaal, of men gaat het land uit op wintersport om daar dan Kerst te vieren.

Vooraf voor kinderen heeft kerstdag iets magisch, het lekkere eten, de spelletjes die gedaan worden, en vóór alles : de vele cadeautjes !

Rond Kerstdag voeren we allemaal een reeks bijzondere rituelen uit, zoals de kerstboom versieren, kaarsen aansteken, maretak ophangen, enz ...

Waarom doen we dat allemaal ? Waar komen die vreemde gewoonten vandaan ? Wat hebben die te betekenen ? Wat is de oorsprong van de vele, schijnbaar irrationele handelingen die we rond 25 december doen ?

Hoewel Kerstmis officieel de viering van de geboorte van Jezus Christus is, heeft maar héél weinig van wat we tijdens die feesten doen iets met het Christendom te maken, laat staan met de komst van Christus. Afgezien van de kerkdiensten en de kerststallen komt bijna alles voort uit oude heidense gebruiken, of is het resultaat van moderne commerciële technieken.

Ik ben op zoek gegaan naar de oorsprong van de kerstviering en zal proberen te verklaren waarom we rond 25 december al die vreemde dingen doen.

1. Waarom Kerstmis op 25 december ?

Als bron van leven was de zon vanouds het voorwerp van verering.

Een belangrijke waarneming is dat in de winter op een gegeven ogenblik het dalen van de middaghoogte van de zon stopt : dat is het moment van de zonnestilstand of wintersolstitium, dan is de zon het verst verwijderd van de evenaar.

Voor de niet ingewijde bewoner van het noordelijk halfrond was dit het wonder van de langverwachte zonnekeer.

De dagen lengen langzaam maar zeker, de zon keert terug en brengt nieuwe warmte, nieuw leven.

Het niet begrijpen van de kosmos is sedert het begin van het denkend bestaan verbeeld in de mythologie.

In allerlei landen en godsdiensten bestonden gepersonifieerde goden.

De terugkeer van de zon werd uitbundig gevierd, met feesten bij :

- de Grieken, voor Dionysos,
- de Perzen, voor Mithra,
- in Egypte, voor Osiris en Aion,
- de Germanen, voor Wodan.

Vóór onze jaartelling hadden de Romeinen twee winterfeesten : één op 25 december (derde week van december), de Saturnalia (naar Saturnus, god van het zaaigoed) die correspondeerden met de zonnewende, en een tweede op 6 januari.

Het Christendom heeft die twee data overgenomen : 25 december werd de geboorte van Christus, en 6 januari werd de openbaring van zijn goddelijkheid aan de heidense wereld, die hem kwam eren bij monde van de 3 wijze koningen uit het Oosten.

Halverwege de vierde eeuw liet Paus Julius I een uitgebreid onderzoek uitvoeren naar de geboortedatum van Jezus Christus.

Toen hij daarmee klaar was, verkondigde hij dat 25 december voortaan de officiële verjaardag van Christus zou zijn.

Voordien bestond er heel wat verwarring, niemand had enig idee van de werkelijke datum, noch het jaar, de maand of de dag.

Maar één ding is zeker : Christus is niet geboren op 25 december van het jaar 0.

Er is ons verteld dat zijn ouders de $\pm$ 140 km lange weg van Nazareth naar Bethlehem maakten in 4 dagen, dit vanwege een Romeinse volkstelling. We weten dat die volkstellingen plaats hadden voor belastingsdoeleinden, en wel om de 14 jaar.

Nu weet men dat er volkstellingen waren in het jaar 20, 34, 48 na Christus. Dat betekent dat Christus waarschijnlijk in het jaar 6 ná Chr. of het jaar 8 vóór Chr. geboren is.

Astronomische overwegingen in verband met een heldere ster (nu bekend als een supernova) suggereren enkele jaren vóór onze tijdrekening.

Wat de juiste datum betreft : allerlei suggestie werden gedaan. Sommigen poneerden 16 of 20 mei, anderen 10 of 20 april, weer anderen 6 of 18 januari. Ook 29 maart en 29 september werden geopperd.

De geniale berekening van Julius I was gebaseerd op het idee dat aangezien Jezus zou gestorven zijn op 25 maart hij ook op 25 maart verwekt moest zijn, omdat zijn tijd op aarde een perfect aantal jaren moest bedragen.

Negen maanden (= een zwangerschap) na 25 maart komt uit op 25 december. Eigenlijk allemaal veronderstellingen.

We zullen nooit de precieze datum kennen maar we kunnen wel raden naar het jaargetijde. Door een volkstelling was een ganse gemeenschap onderweg. Bij een gemeenschap die hoofdzakelijk uit landbouwers bestond zal een volkstelling niet plaats hebben gehad in de winter, want dan was het te koud en te nat, en ook niet in de zomer, want dan was het te druk op het land. De ideale periode zou de herfst geweest zijn, maar dat is weer een poging om de belangrijke datum vast te stellen.

Daarom het bindend besluit van Julius I, ook al zat hij er naast.

De keuze van 25 december was slim bedacht en bepaald niet willekeurig : door de geboorte van Christus midden in de eeuwenoude heidense midwinterfeesten te plaatsen, hoopte de christelijke kerk deze te vervangen of althans een nieuwe betekenis te geven.

Resultaat : gelijk spel !

Enerzijds : heidense feesten onder de paraplu van het christelijk geloof – hoogtepunt van de winter – geboorte van Jezus.

Anderzijds bleven de heidense gewoonten bestaan : tijd voor lekker eten, drinken, dansen, geschenken, vuren aansteken, algemene vrolijkheid.

Meerdere malen werden er pogingen gedaan om de oude gewoonten uit te bannen maar al gauw werd duidelijk dat de mensen er te zeer aan gehecht waren om ze op te geven – dus werden ze overgenomen en “verchristelijkt”, een techniek die al lang ingeburgerd was. Als je iemand zijn cultuur wilt koloniseren moet je zijn feesten overnemen en omvormen.

Diverse vormen van vuurverering zouden nu symboliseren dat Jezus het Licht van de wereld is. Lekker eten werd samen delen van voedsel in de christelijke geest.

Die strategie werkte verbazingwekkend goed.

Kerstmis bestaat nog steeds maar de oude midwinterfeesten zijn verdwenen : de Romeinse saturnalia, de Noorse ceremoniën voor Wodan, de feesten voor de Perzische god Mithra – allemaal verdwenen.

Resten van de oorspronkelijke cultus vindt men nog in de kerstliederen uit het refrein *Kyrie eleison*.

Kyrios = de oorspronkelijke titel van de onoverwinnelijke zon, en *Kyrie eleison* = de smeebede die de heidenen samen met vele christenen nog in de vijfde eeuw tot de opgaande zon richtten.

2. *Waarom geven we Kerstcadeautjes?*

Het geven van geschenken is wel het oudste van alle midwintergebruiken.

Toen ongeveer 10 000 jaar geleden de mens het jagersleven ruilde voor het boerenbestaan had men ook voedseloverschotten, die werden opgeslagen voor de wintermaanden. Men moest er zuinig mee omspringen, want de winter was lang.

Rond midwinter, wanneer het ergste voorbij was en het spoedig lente zou worden werd er gevierd. Men hield een feestmaal, elke boer bracht uit zijn voorraad zijn eigen specialiteit mee en er werd voedsel geruild, zo kon ieder van de verschillende schotels eten.

Die uitwisseling van voedsel is de oorsprong van het geschenken geven en werd de kern van het feesten.

In het christelijke tijdperk poogde men dit te onderdrukken omwille van de heidense oorsprong, maar zonder succes. In de nieuwe heilige context werden geschenken symbolisch de geschenken van de drie wijzen aan het kindje Jezus.

Maar de heidense symboliek van leggen van het cadeautjes onder de kerstboom suggereert de offergaven aan de levensboom.

Door het uitwisselen van (eerst voedsel, en later :) geschenken worden de sociale banden versterkt tussen familieleden, vrienden, collegae. Het geeft een sterker gevoel van saamenhorigheid en geeft warmte aan een succesvol feest.

3. Oorsprong van de kerstboom.

Wanneer we een sparretje kopen, mee naar huis nemen en in de woonkamer neerzetten, dan doen we eigenlijk aan heidense bomenverering.

Kerstbomen hebben weinig of eerder niets met Christus te maken. De boom die oorspronkelijk werd vereerd was de machtige eik, vooral door de heidense Germanen. Er werd getracht hen tot het Christendom te bekeren maar hun bomenverering was zó diep ingeworteld om moeilijk te kunnen loslaten.

Dus pasten de christelijke missionarissen de inmiddels standaard geworden methode toe om een heidens gebruik over te nemen als ze het niet konden uitbannen.

De bomenverering werd gekerstend door overzetten van eiken op sparren. Reden daarvoor: de spar heeft een driehoekige vorm. Aan de Germanen werd uitgelegd dat de drie punten van de driehoek de Heilige Drie-Eenheid vertegenwoordigden. God de Vader bovenaan, de Zoon en de Heilige Geest op de onderste punten. Ze kregen te horen dat ze door deze nieuwe bomen te vereren hun oude geloof niet zouden opgeven maar tegelijk er zouden bewijzen aan de Christelijke god. Ze stemden uiteindelijk toe, en het kwam hen goed uit dat een van de drie punten was toegewezen aan de Heilige Geest. Zo konden ze hun boomgeest blijven vereren terwijl ze zich officieel tot het nieuwe christelijke geloof hadden bekeerd.

Het duurde lang voor de kerstboom overal werd aanvaard. Een eerste afbeelding vindt men in een 16de-eeuws schilderij uit Duitsland. In 1800 liet de vrouw van koning George III, die van geboorte Duitse was, uit nostalgie naar haar jeugd een kerstboom opzetten in Queens Lodge in Windsor. Het gebruik sloeg niet aan, waarschijnlijk door de onpopulariteit van haar echtgenoot. Pas in 1840 toen prins Albert voor Queen Victoria een kerstboom liet optuigen in Windsor Castle, raakte het geïmporteerde Germaanse gebruik geaccepteerd. Aanvankelijk alleen onder de snobs, maar omstreeks 1860 werd het een essentieel onderdeel van de kerstviering in Engeland.

Tegen het einde van de 19de eeuw werd de kerstboom gemeengoed in Scandinavië, Noord-Europa en Noord-Amerika. De Latijns-Amerikaanse landen verzetten er zich tegen. De katholieke kerk wilde de heidense oorsprong van de boom niet accepteren.

Pas na de Tweede Wereldoorlog nam de kerstboom in Nederland en bij ons zijn grote vlucht, en ze is nu niet meer weg te denken uit onze kerstviering.

De Fijnspar (*Picea abies*), de soort die hier als kerstboom gebruikt wordt, is een Belgisch kwaliteitsproduct, dankzij de goede samenwerking tussen Vlaanderen en Wallonië. De streek tussen Gent en Brugge is de basis voor de kerstbomenproductie. De zandleemgrond is ideaal voor het plantgoed, in de streek is weinig lentevorst en veel neerslag, ideaal voor de jonge plantjes. Na 4 jaar wordt het plantgoed verkocht aan kwekers in de Ardennen, waar de boompjes op een hoogte boven de 200 m en in zware grond tot volledige ontplooiing komen in 8 tot 12 jaar.

De kwaliteit is prima : een bijzonder fijn vertakt wortelstelsel, een donkergroene kleur dankzij de hogere UV-straling op de Ardense hoogten.

De productie bedraagt ongeveer vier miljoen bomen per jaar, waarvan 75 % voor de export bestemd zijn. De gekapte bomen (die men hoe langer hoe minder aantreft) zijn het goedkoopst. Die met wortel zijn duurder, omdat die (nog) niet machinaal kunnen geoogst worden.

(Wordt vervolgd)

Bescherm- en steunleden 1999

Hier na volgt de traditionele lijst van onze "weldoeners", een lijst die we gewoonlijk opnemen in het laatste nummer van elke jaargang.

De lijst van 1998 is pas verschenen in het eerste nummer van 1999, en dat is de reden waarom ook de lijst 1999 pas nu verschijnt, in het eerste nummer van 2000.

Als redacteur ben ik voortdurend de voorbije jaargang aan het raadplegen, voor die bepaalde mededelingen die in dát nummer moeten worden opgenomen : zo wordt het ritme van het vorige jaar (slaafs : akkoord !) gevolgd, in de ijdele hoop dat blunders worden vermeden.

Hier dus, door slaafse navolging, een (lichte) blunder : de lijst die in het vorige nummer had moeten verschijnen.

In mijn mapje voor het laatste nummer van deze jaargang is reeds een korte maar krachtige nota opgenomen : BS leden 2000 !!!

We merken dat deze lijst elk jaar een beetje groeit in aantal deelnemers (niet in aantal pagina's, want nu in kleiner lettertype), en dat doet deugd : uw trouwe steun en ook deze toename zijn voor ons een aanduiding dat een groeiend aantal van onze leden onze dierbare Plantentuin een zeer warm hart toedraagt, en dat ze hiermee hun uitdrukkelijke steun willen uiten.

De volgende leden hebben onze vereniging in het afgelopen jaar mild gesteund, en het bestuur wil hen hiervoor uitdrukkelijk **DANKEN**, mede in naam van de Plantentuin, die uw steun hard nodig heeft.

Mevr. M. Acke, 9940 Evergem
 De H. & Mevr. Arts - Hofman, 9300 Aalst
 Mevr. N. Baeck, 9050 Ledeberg
 Prof. H. Balthazar, 9000 Gent
 De H. & Mevr. Biebauw - Cools, 9000 Gent
 De H. L. Blontrock, 8904 Boezinge
 Mevr. M. Borms, 9991 Adegem
 De H. & Mevr. Bossant - Herinckx, 9000 Gent
 Mevr. E. Bracke, 9032 Wondelgem
 Mevr. J. Breemeersch, 9000 Gent
 Mevr. L. Burghgraeve, 9920 Lovendegem
 De H. & Mevr. Buysse - Bruggeman, 9031 Drongen
 De H. J. Buytaert, 9100 Sint-Niklaas
 De H. & Mevr. Camelbeke - Huyvaert, 8501 Heule
 De H. K. Camelbeke, 9000 Gent
 Mevr. P. Cannoodt, 9040 Sint-Amandsberg (Gent)
 De H. H. Claeys, 9050 Ledeberg (Gent)
 Mevr. C. Claus, 9032 Wondelgem
 Mevr. M.L. Clauwaert - Munghen, 9000 Gent
 Mevr. L. Cocquyt, 9052 Zwijnaarde (Gent)
 Mevr. L. Colin, 9032 Wondelgem
 Mevr. G. Comhaire - Neyt, 9000 Gent
 Mevr. C. Coppens 9000 Gent
 De H. Cornelis, 9050 Ledeberg (Gent)
 De H. & Mevr. Crombez - Mol, 8650 Houthulst
 De H. W. D'Haese, 9030 Mariakerke (Gent)
 De H. J. Danckaert, 9051 Sint-Denijs-Westrem
 De H. P. Danneels, 9031 Drongen
 De H. L. De Baeck, 1840 Londerzeel
 De H. & Mevr. De Bisschop, 9030 Mariakerke (Gent)
 De H. & Mevr. Deblaere-Dekoninck, 9050 Gentbrugge
 Mevr. De Block, 9860 Scheldewindeke (Oosterzele)
 De H. J. De Boeck, 1090 Jette (Brussel)
 De H. F. De Boever, 9000 Gent
 De H. J. De Boever, 9850 Vosselare (Nevele)
 De H. F. De Clercq, 9070 Destelbergen
 De H. & Mevr. De Clercq - Vlaminck, 9230 Wetteren
 Mevr. E. Decroo - Schrauben, 9000 Gent
 De H. M. De Cuyper, 9810 Nazareth
 Mevr. S. De Dapper, 9050 Gentbrugge
 De H. T. De Geyter, 9620 Zottegem
 De H. A. Degraeve - Meyfrootd, 9000 Gent
 De H. D. De Groeve, 9230 Wetteren
 De H. & Mevr. De Maere-Lannoey, 9250 Waasmunster
 De H. & Mevr. De Maertelaere-Desomer, 9032 Wondelgem
 Mevr. R. Demeulenaere, 9050 Ledeberg

Mevr. S. De Mey, 9042 Sint-Kruis-Winkel
 De H. H. De Meyer, 9920 Lovendegem
 De H. G. De Mil, 9040 Sint-Amandsberg (Gent)
 Mevr. M.J. Dentandt, 9000 Gent
 De H. E. De Regge, 9000 Gent
 Mevr. T. De Roeve - Gabriël, 9000 Gent
 Dr. P. Deschepper, 9250 Waasmunster
 De H. & Mevr. De Schryver-De Rycke, 9080 Beervelde
 De H. D. De Smet, 9000 Gent
 De H. & Mevr. Devreker, 9800 Sint-Martens-Leerne
 Mevr. L. De Vylder, 8700 Kanegem
 Mevr. D. De Waele, 9000 Gent
 De H. E. De Wever, 9968 Bassevelde (Assenede)
 De Winter, 9860 Oosterzele
 Mevr. E. Dewulf, 9051 Sint-Denijs-Westrem (Gent)
 De H. K. Dierckens, 9000 Gent
 De H. D. Duytschaever, 9840 De Pinte
 De H. M. Espeel, 9810 Nazareth
 Mevr. L. Everaert, 9040 Sint-Amandsberg (Gent)
 De H. & Mevr. Geens - Crauwels, 9930 Zomergem
 De H. E. Geraert, 9040 Sint-Amandsberg (Gent)
 De H. L. Gielen, 1820 Melsbroek
 Mevr. Gillis, 9052 Zwijnaarde (Gent)
 Mevr. A. Godfrain, 9040 Sint-Amandsberg (Gent)
 De H. P. Goetghebeur, 9040 Sint-Amandsberg (Gent)
 Mevr. A.M. Goossens, 9200 Dendermonde
 Mevr. L. Hacquaert - Verlae, 9000 Gent
 Mevr. G. Hamerlynck - Brooymans, 9000 Gent
 De H. H. Harth, 9820 Merelbeke
 De H. A. Huttert, 9830 Sint-Martens-Latem
 Mevr. Chr. Huttert, 9830 Sint-Martens-Latem
 Mevr. S. Huysentruyt, 8501 Heule
 De H. & Mevr. Keirse - De Loose, 8020 Oostkamp
 De H. W. Keppens, 9000 Gent
 Dr. I. Kerremans, 9000 Gent
 Kon. Dekenij Gent-St.Pieter, 9000 Gent
 Mevr. G. Labyn, 9000 Gent
 De H. & Mevr. Lagrou - Duinslaeger, 9000 Gent
 De H. M. Larmuseau, 9820 Bottelare
 De H. E. Laroy, 9920 Lovendegem
 Mevr. E. Lenaers, 3271 Zichem
 De H. H. Leyseele, 9000 Gent
 Mevr. C. Linseele, 9032 Wondelgem (Gent)
 De H. & Mevr. Lootens-Jonckx, 9040 Sint-Amandsberg
 Mevr. B. Maes, 9820 Schelderode
 Mevr. C. Marchal, 9000 Gent

De H. & Mevr. Martens-Demeester, 9920 Lovendegem
 Prof. em. J. Maton, 9790 Wortegem - Petegem
 De H. E. Meeremans, 9800 Deinze
 De H. & Mevr. Meersschaut-Van de Putte, 9830 St-Martens-Latem
 De H. B. Meganck, 1500 Halle
 De H. & Mevr. Mekers - De Waele, 9800 Deinze
 Monumentenwacht Oost-Vlaanderen, 9000 Gent
 De H. & Mevr. Monville - Devreese, 9000 Gent
 Mevr. M.H. Moortgat, 9000 Gent
 Mevr. E. Mortier, 9000 Gent
 De H. P. Mortier, 9030 Mariakerke (Gent)
 De H. M. Naudts, 9860 Oosterzele
 Mevr. M.-A. Neirinckx, 9300 Aalst
 Mevr. M. Neiryndck, 9000 Gent
 Mevr. L. Olsen, 9090 Melle
 De H. E. Oosterlinck, 9860 Gijzenzele (Oosterzele)
 Mevr. C. Opsomer - Debruyne, 9000 Gent
 Mevr. L. Parmentier, 9820 Merelbeke
 Mevr. Parmentier, 9000 Gent
 Mevr. M.P. Pee, 9840 De Pinte
 De H. & Mev. Peremans - De Bruyn, 2040 Berendrecht
 Mevr. M. Peuteman, 9000 Gent
 De H. A. Philips, 9800 Deinze
 De H. J. Platteeuw, 9032 Wondelgem
 Mevr. D. Pührer - Helm, 4760 Büllingen
 Mevr. T. Purnot, 9000 Gent
 Mevr. V. Rens-von Wedemeyer, D-75223 Niefern-Öschelbronn (Duitsland)
 De H. T. Ritsema, 9000 Gent
 Mevr. F. Ronsse, 9050 Gentbrugge
 De H. G. Roothoofd, 2110 Wijnegem
 De H. & Mevr. Saey - Martens, 9041 Oostakker (Gent)
 De H. C. Scheiris, 9040 Sint-Amandsberg (Gent)
 Mevr. J. Scupham, 9040 Sint-Amandsberg (Gent)
 Mevr. A. Sertin 8570, Vichte
 De H. G. Spruit, NL - 4411 RE Rilland (NL)
 De H. H. Steyaert, 9820 Merelbeke
 Mevr. A. Temmerman, 9000 Gent
 De H. W. Termonia, 9600 Ronse
 De H. & Mevr. Tuytte - Dhondt, 9000 Gent
 De H. P.R. Van Assche, NL - 4535 BP Terneuzen (NL)
 De H. & Mevr. Van Belle, 9031 Drongen
 De H. S. Van Coppenolle, 9060 Zelzate
 Mevr. L. Van Craenenbroeck, 9120 Melsele
 De H. D. Vandamme, 8930 Lauwe
 De H. J. Van Damme, 9820 Merelbeke
 Mevr. G. Vandegehuchte - Van Laer, 9000 Gent

De H. F. Van den Abbeel, 9000 Gent
 A. Van den Baviere, 9160 Lokeren
 De H. E. Vandenbergh, 8470 Gistel
 De H. J. Vandenbulcke, 9000 Gent
 Mevr. C. Van den heede, 9040 Sint-Amandsberg
 Mevr. A. Van der Straeten - De Meyer, 9070 Heusden
 Mevr. M. Van der Straeten, 9070 Heusden
 Prof. em. P. Van der Veken, 9052 Zwijnaarde
 De H. & Mevr. Van de Weghe - Collin, 9000 Gent
 De H. G. Van de Woestyne, 9000 Gent
 Mevr. R. Van Heuveln, 9000 Gent
 Mevr. C. Vanhoutte, 1700 Sint-Ulriks-Kapelle
 De H. & Mevr. Vanhoutte - Roels, 9290 Overmere
 De H. & Mevr. Van Looch, 9270 Laarne
 Mevr. E. Van Malderen, 9300 Aalst
 Prof. Dr. M. Van Montagu, 1050 Brussel
 Dr. E. Van Oostende, 9051 Sint-Denijs-Westrem
 Mevr. J. Van Outryve, 9032 Wondelgem (Gent)
 De H. & Mevr. Van Renterghem, 9820 Merelbeke
 Mevr. L. Van Steenbergen, 9000 Gent
 Mevr. M. Vekemans, 9800 Deinze
 Mevr. M. Velghe, 9090 Melle
 De H. C. Verbrugghen, 9820 Merelbeke
 De H. L. Vercammen, 9052 Zwijnaarde
 Mevr. S. Vermeire, 9971 Lembeke (Kaprijke)
 Mevr. J. Verraes, 9270 Kalken (Laarne)
 Mevr. L. Verschaeve, NL - 4571 XA Axel (NL)
 Mevr. R. Verstraete, 8940 Wervik
 De H. Vice-rector, 9000 Gent
 De H. E. Wauters, 9000 Gent
 De H. R. Willems, 9800 Petegem (Deinze)
 Mevr. L. Wuytens, 9030 Mariakerke
 De H. & Mevr. Ylen, 9000 Gent

Koninklijk
Natuurwetenschappelijk
Genootschap
Dodonaea

K.L. Ledeganckstraat 35, B-9000 GENT, Belgium.
tel.: 09/264 50 85; fax.: 09/264 53 34

Activiteitenkalender 2000

- di 11-04 Voordracht door Prof. Dr. Erik Smets (KU Leuven) :
'Zijn er nog dicotylen?'
- za 27-05 **Vlinderexcursie** naar de Viroinvalllei o.l.v. Dirk
Maes (I.N.) en Carl Vromant (RUG)
- za 09-09 **Historisch-ecologische excursie** naar het Turnhouts
Vennengebied o.l.v. Geert De Blust (I.N.)
- di 10-10 Voordracht door Prof. Dr. Gerard van der Velde
(K.U. Nijmegen, NL) :
**'Rivieren als verspreidingsroutes van aquatische
exoten'**
- di 14-11 Voordracht door Dr. Gaëtan Borgonie (RUG,
Vakgroep Biologie) :
**'Snel, sneller, snelst. Embryonale evolutie bij
nematoden'**

Koninklijk
Natuurwetenschappelijk
Genootschap
Dodonaea

K.L. Ledeganckstraat 35, B-9000 GENT, Belgium.
tel.: 09/264 50 59; fax.: 09/264 53 34

Activiteitenkalender 2000 (vervolg)

- di 28-11 Voordracht door Prof. Dr. Eric Van Ranst (RUG, Vakgroep Geologie en Bodemkunde) :
‘Veranderingen van bodems en bossen in Europa door deposities uit de atmosfeer’
- za 09-12 **Vogelexcursie** naar de IJzervallei o.l.v. Koen Devos (I.N.)
- di 12-12 Jaarvergadering met voordracht door Prof. Dr. Eckhart Kuijken (I.N.) en Dr. ir. Koen De Smet (AMINAL, Afdeling Natuur) :
‘Natuurbehoud in Vlaanderen: plaats van onderzoek en beleid’

Voordrachten gaan door in Auditorium 4, K.L. Ledeganckstraat 35, Gent (18.15 u) : GRATIS !

Vertrek excursies aan de hoofdingang van het HIKW, K.L. Ledeganckstraat 35, Gent. Aanmelden bij de secretaris !

Hier volgen weer enkele nieuwsjes die me van diverse leden of vanuit diverse bronnen zijn bezorgd.

Floralien

Wellicht voor Gentenaars en nog ver daarbuiten overbodig, maar toch : de nieuwste Floralien komen eraan.

Van 22 april tot 4 mei worden de hallen in Flanders Expo ingenomen door wat de organisatie zelf schrijft : " 's werelds grootste tuin, in geuren en kleuren ".

Dag van het Park

Naar jaarlijkse traditie wordt op 28 mei ook in Gent een " Dag van het Park " georganiseerd.

Meerdere van onze gidsen werkten vroeger reeds mee aan rondleidingen her en der in de stad, en ook in de Plantentuin.

Het centrale gebeuren gaat dit jaar door in Mariakerke, in het park Claeys-Bouüaert.

Plantenbeurs Hombeek

Dit grootse gebeuren gaat door op zondag 16 april.

Als u dit nog nooit heeft meegemaakt, dan krijgt u een eerste indruk door even te surfen naar hun website :

<http://plantenbeurshomb.click2site.com/>

waar u een reeks foto's van de voorbije editie te zien krijgt, samen met de nodige informatie voor deelnemers en bezoekers.

Meerdere van onze leden hebben van deze ruilbeurs een "vaste" uitstap gemaakt, en hierbij hun op ervaring gestoelde goede raad : ga zo vroeg mogelijk !

Nieuw adres gewenst

Twee exemplaren van het vorige nummer kwamen terug. Als u het nieuwe adres kent van deze personen, wil u dat laten weten aan de redacteur. Met onze beste dank !

De oude adressen :

De H. Philip Jacobs

A. Minoodtlaan 1, 9030 Mariakerke

Mevr. M.A. De Bruyne

Batterijstraat 11, 9000 Gent

Internet

Aangezien dit nieuwe medium een exponentieel groeiende bron van informatie wordt, en door een navenant exponentieel groeiend aantal gebruikers wordt geëxploreerd, lijkt een nieuw rubriekje hier op zijn plaats.

Reeds eerder werden bij diverse artikels in dit tijdschrift nuttige websites opgenomen, ter aanvulling van de verstrekte informatie.

Op deze plaats zouden onze surfende medeleden hun tips kunnen meedelen, want scheiden van kaf en koren wordt het grootste probleem bij het gebruik van al dat informatiegeweld.

Binnenkort, als alles naar wens verloopt, zal deze vereniging eveneens op het internet verschijnen, met haar eigenste website. En dat opent natuurlijk brede perspectieven voor opname en links naar allerhande nuttige bronnen.

Meer hierover wellicht in het volgende nummer.

De VRIENDEN van de PLANTENTUIN GENT

**driemaandelijks tijdschrift
negentiende jaargang
nr. 1 maart 2000
ISSN 0777 - 8821**

Redactie :

Paul Goetghebeur, K.L. Ledeganckstraat 35, 9000 Gent
tel. : 09 - 264 5055 of 5056, fax : 09 - 264 5334
email : Paul.Goetghebeur@rug.ac.be

Aan de samenstelling van dit nummer hebben meegewerkt :

Koen Camelbeke, Ferdinand Cobbaut, Gilberte Comhaire-Neyt,
Albert De Raedt, Hendrik De Rocker, Cyrilla Gillis, Marc Libert, Hilde
Mortier, Karel Reusens, Jan Spruyt, Ingrid Verdegem.

Onze welgemeende dank gaat ook uit naar Ferdinand & Léo
Cobbaut, Nathalie Meeuws, Gilberte Comhaire-Neyt, Henk Leyseele,
en Karel & Hilde Reusens-Mortier, voor de kopieer-, plooi-, kleef-,
sorteer-, en transport-activiteiten, die het verschijnen van het vorige
nummer mogelijk hebben gemaakt.

© De Vrienden van de Plantentuin Gent, 2000.

Overname van artikels is alleen mogelijk mits en ná schriftelijke
toestemming van de redacteur.

Lidgeld 2000

U kan uw bijdrage overschrijven op rekening 001 - 1192154 - 03 van
De Vrienden van de Plantentuin Gent, met de vermelding : lid 2000
(en graag naam + adres van het lid !).

**Gewoon lid : 400 BF
Beschermlid : 600 BF
Steunlid : 1000 BF**

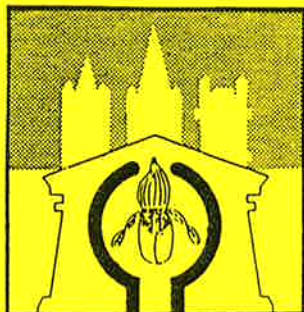
*Omdat vrijwilligerswerk mede
aan de basis ligt van ons maat-
schappelijk welzijn zijn alle
medewerkers van Eurotuin
Merelbeke fier een bijdrage te
kunnen leveren aan de inzet en
inspanningen van zovelen door
middel van deze advertentie !*

Euro Tuin®
van
Merelbeke

Fraterstraat 111 - 9820 Merelbeke - Tel: 09/232 13 31
Iedere dag open van 9 tot 19 uur doorlopend.
Open op zondag, dinsdag gesloten.

De
VRIENDEN van de PLANTENTUIN
GENT

driemaandelijks tijdschrift
negentiende jaargang
nr. 1 maart 2000
ISSN 0777 - 8821

3/6124	9050 Ledeberg 1
P.B.	
België-Belgique	

v.u. Paul Goetghebeur
Ledeganckstraat 35
9000 Gent

afgiftekantoor
9050 Ledeberg 1